

Column

Ander licht op toegankelijkheid

In dit themanummer over verlichting informeert deze column u over de aspecten van verlichting die voor toegankelijkheid een rol spelen.

Natuurlijk is goede verlichting voor elke gebruiker plezierig. Het geeft een veilig gevoel en maakt het makkelijker om ook bij donker over straat te gaan. Voor iemand met een visuele beperking kan verlichting echter het verschil maken in zelfredzaamheid. De overgang van trottoir naar rijweg en andersom, kan bijvoorbeeld door een meer gerichte vorm van verlichting veel beter worden onderscheiden. De toenemende populariteit van 'shared space' maakt dat het voor hen belangrijk is dat zij de diverse gedeelten van de openbare ruimte goed kunnen onderscheiden. Gerichte verlichting kan daaraan een flinke bijdrage leveren.

Ander perspectief

Een rolstoeler ziet het trottoir vanuit een ander perspectief en heeft daarom behoefte aan een andere invalshoek van de verlichting. Verlichting van boven geeft een heel ander zicht dan bijvoorbeeld verlichting van de zijkant. De overbekende lichtmast kan schaduwwerking veroorzaken

voor de rolstoeler, waardoor hij de oneffenheden minder makkelijk opmerkt.

De nieuwere modellen zijn veelal in staat het licht meer te bundelen en zijn soms ook korter, waardoor het rijvlak beter aangelicht wordt. Niets is immers vervelender dan ineens met het kleine voorwiel van de rolstoel achter een opwippende tegel te blijven haken of een onvoorziene plaatselijke verzakking van het trottoir te laat te ontdekken; het kan tot een lelijke smak leiden.

Alternatieven

Er zijn inmiddels veel fraai gestyleerde alternatieven in de markt voor de lantaarnpaal. Zoals genoemd, is verlichting van de zijkant een aantrekkelijk alternatief.

Wat het effect daarvan is voor de rolstoeler die goed wil kunnen zien waar hij rijdt, ziet u bijvoorbeeld op de foto van de voetgangersbrug De Tanerij in Zwolle.

De bestrating wordt goed verlicht, waardoor oneffenheden in de straat goed waarneembaar zijn. Dit is ook belangrijk voor rollatorgebruikers of mensen op krukken. Doordat zij minder stabiel op hun benen staan, kunnen zij snel uit hun evenwicht gebracht worden en vallen

als er obstakels in het loopvlak zijn. Zie foto.

Een ander voorbeeld is de verlichting die in het zitelement in Almere Haven is aangebracht. Het zorgt ook voor een andere wijze van belichting, die voor rolstoelers plezierig is. Zie foto.

Dat verlichting een heel ander licht op toegankelijkheid kan werpen, heb ik u hiermee vast duidelijk kunnen maken. In combinatie met aanpassingen kan het de toegankelijkheid sterk positief beïnvloeden!

Denise A.M. Janmaat
Directeur Nederlands Instituut voor
Rolstoeltoegankelijkheid

Tanerij Zwolle. (Bron ipv Delft)

Almere Haven. (Bron ipv Delft)

Platform voor waardevolle kennisdeling
Het Platform Toegankelijkheid brengt toegankelijkheid in de openbare ruimte breed en praktisch in beeld. We zien u graag op www.platformtoegankelijkheid.nl Meld u aan voor de maandelijkse nieuwsbrief:

De initiatiefnemers van
Platform Toegankelijkheid:

